

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ВНМУ ім. М.І. Пирогова

ректор ЗВО

Викторія ПЕТРУШЕНКО

« 01 » травня 2026 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Третій (освітньо-науковий) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ С4 Психологія
(код та найменування спеціальності)

Вінниця 2026

ВСТУП

Програма вступного іспиту зі спеціальності С4 Психологія. Програму вступного іспиту для осіб, які вступають на навчання до Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова МОЗ України для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) в галузі С «Соціальні та поведінкові науки, журналістика та інформація» за спеціальністю С4 «Психологія» (третій освітньо-науковий рівень вищої освіти) на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» або освітнього ступеня «Магістр».

Прийом здобувачів освіти. Прийом осіб для здобуття третього освітньо-наукового рівня вищої освіти доктора філософії (PhD) в галузі С «Соціальні та поведінкові науки, журналістика та інформація» за спеціальністю С4 «Психологія» у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова проводиться за результатами фахового вступного іспиту.

Вступний іспит. Вступний іспит проводиться у формі письмового тестування. Мета вступного іспиту полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін відповідно до програми підготовки фахівця за освітньо-науковим рівнем вищої освіти доктора філософії (PhD) в галузі С «Соціальні та поведінкові науки, журналістика та інформація» за спеціальністю С4 «Психологія».

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння дисциплін, передбачених навчальним планом для підготовки здобувачів за освітньо-наукового рівня вищої освіти доктора філософії (PhD) в галузі С «Соціальні та поведінкові науки, журналістика та інформація» за спеціальністю С4 «Психологія» вступники повинні мати базову вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» або за освітнім ступенем «Магістр». Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Загальне поняття, предмет, об'єкт, завдання сучасної психології. Розвиток психології в Україні

Поняття про психологію, її предмет та основні завдання. Становлення психології як науки, сутність та закономірності розвитку психіки. Основні етапи формування знань про психологічну науку. Специфіка предмету психології. Загальні завдання психологічної науки. Короткий історичний нарис про розвиток психологічної науки в історичному аспекті. Розвиток психології в Україні. Основні тенденції розвитку сучасної психології.

Тема 2. Методи психологічного дослідження. Галузі сучасної психології

Поняття методу в психології. Основні методи психологічного дослідження, історія їх становлення. Загальна організація психологічного дослідження. Класифікація методів психологічного дослідження. Емпіричні методи психологічних досліджень. Експеримент та його види. Спостереження та його види. Анкета, бесіда, інтерв'ю та їх місце в психологічному дослідженні. Тестові методи: їх види та можливості використання. Поняття про способи кількісної обробки результатів та якісний аналіз психологічного дослідження. Вимоги до методів психологічного дослідження та процедури отримання емпіричних даних. Характеристика основних галузей психологічної науки. Фундаментальні та прикладні галузі психології.

Тема 3. Природничо-наукові основи психології

Фізіологічні механізми психіки: психічне відображення, проектування, опредметнення. Рівні психічного відображення. Принципи функціональної організації людського мозку. Три основних “блоки” головного мозку. Будова, функціонування і властивості центральної нервової системи людини. Анатомо-фізіологічна основа психічних процесів та властивостей. Еволюція умовно-рефлекторного розуміння природи психічного (вчення І.М. Сеченова). Принципи функціональної організації людського мозку. Поняття про динамічний стереотип. Проблема локалізації функцій мозкових структур.

Тема 4. Процеси чуттєвого пізнання

Анатомо-фізіологічна основа, властивості та види відчуттів. Поняття про аналізатор як центральний механізм сенсорно-перцептивних процесів. Класифікація відчуттів, їх характеристика. Основні властивості відчуттів. Чутливість аналізатора і пороги чутливості. Закони Вебера-Фехнера. Індивідуальні особливості відчуттів. Закономірності відчуттів.

Сприймання як пізнавальний процес. Закономірності переходу від сенсорних до перцептивних процесів. Визначення сприймання. Фізіологічна основа сприймання. Класифікація сприймання. Сприймання простору та часу. Розвиток сприймання простору в онтогенезі. Сприймання послідовності та тривалості подій. Орієнтування в часі та часова перспектива. Сприймання руху. Ілюзії сприймання.

Тема 5. Процеси пізнавальної діяльності

Мислення, як психічний процес, фізіологічна основа мислення. Мислення, як система обробки інформації. Загальне поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності. Фізіологічна основа мислення (вродженні задатки та розвиток функції мислення). Форми мислення: елементарні поняття, судження, умовиводи. Види мислення: наочно-дійове, наочно-образне, абстрактно-логічне. Операції мислення: аналіз та синтез, узагальнення та порівняння, абстрагування та конкретизація.

Психологія уяви. Поняття про уяву та її розвиток. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічні основи уяви. Класифікація видів уяви. Прийоми створення образів уяви. Уява і творчість. Роль уяви в різних видах діяльності людини. Індивідуальні особливості уяви. Методи вивчення індивідуальних особливостей уяви.

Тема 6. Когнітивна сфера особистості

Поняття про пам'ять. Значення пам'яті в життєдіяльності людини. Загальна характеристика процесів пам'яті. Мимовільне запам'ятовування та фактори, що його обумовлюють. Довільне запам'ятовування та фактори, що його обумовлюють. Класифікація видів пам'яті та їх індивідуальні відмінності. Механізми короткочасної та довготривалої пам'яті. Причини забування. Явище ремінісценції. Умови ефективного запам'ятовування. Відтворення. Рівні відтворення. Теорії забування. Методи вивчення індивідуальних властивостей пам'яті.

Особливості уваги як психічного процесу та стану людини. Фізіологічна основа уваги. Визначення уваги. Роль уваги у пізнавальній діяльності та професійній діяльності лікаря. Фізіологічні основи уваги. Поняття про доміную, орієнтувальний рефлекс (О. О. Ухтомський, І. П. Павлов). Характеристика основних властивостей уваги. Види уваги, їх характеристика. Індивідуальні відмінності уваги. Неуважність та її причини. Порушення уваги. Розвиток і формування уваги. Деякі вікові особливості розвитку уваги.

Тема 7. Емоційно-вольова сфера особистості

Загальне поняття про емоційно-вольову сферу особистості. Поняття про емоції, почуття та потреби людини. Характеристика емоційних станів, індивідуальних та вікових особливостей почуттів. Місце та роль емоцій у життєдіяльності людини. Основні види емоцій та психічні стани особистості. Загальне поняття про стрес, афект та фрустрацію. Якісні характеристики емоцій. Основні параметри емоційного процесу: інтенсивність, тривалість, глибина, усвідомленість, сила, темп, ритм емоційних реакцій. Властивості емоцій та почуттів. Види емоцій та почуттів. Форми прояву (переживання) емоцій: настроїв, афект, пристрасть, стрес, фрустрація. Причини виникнення та умови управління настроєм. Фізіологічний та психологічний афекти. Психологічні наслідки афективної поведінки.

Загальне поняття про природу та функції волі, як одного із компонентів регулятивної функції психіки. Вольова регуляція поведінки людини.

Індивідуальні характеристики волі. Вольові якості особистості. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Вольові якості особистості. Розвиток вольової активності людини. Аналіз емоційно-вольової сфери особистості як складової регуляторної функції психіки з позиції системно-діяльнісного підходу.

Тема 8. Поняття про особистість та її структура. Соціалізація, самосвідомість та Я-концепція

Особистість та її структура. Співвідношення понять „людина”, „індивід”, „особистість”, „індивідуальність”. Спрямованість особистості. Характеристика основних компонентів спрямованості. Потреби і мотиви. Самосвідомість та „Я-концепція” особистості. Сутнісні психологічні параметри особистості (активність, саморегуляція і саморозвиток). Біологічне та соціальне в особистості. Біологічне та соціальне в розвитку особистості. Активність особистості та її джерела. Проблема побудови структури особистості. Поняття про самосвідомість. Я-концепція особистості.

Тема 9. Поняття мотиву та мотивації. Структура мотиваційної сфери

Мотиваційно-особистісні аспекти діяльності. Поняття про мотив та мотивацію. Формування мотивів. Внутрішня діяльність. Діяльність і психічні процеси. Вплив діяльності на формування і розвиток особистості. Потреби та основні класифікації потреб. Теорія потреб Маслоу. Група когнітивних теорій мотивації. Потреби та їх види. Мотивація досягнення успіхів та невдач. Мотивація досягнень та тривожність. Мотив та його прояви (альтруїзм, емпатія як мотиви). Агресивність та фрустрація.

Тема 10. Індивідуально-типологічні властивості особистості

Поняття про темперамент. Вчення про темперамент Гіпократ та Галена. Природні передумови, розвиток та формування темпераменту. Провідні риси темпераменту. Проблема типології темпераменту - конституціональна типологія Е. Кречмера. Проблема типології темпераменту – фізична типологія У.Шелдона. З історії розвитку вчення про темперамент. Школа І.П. Павлова та її внесок у розвиток вчення про темперамент. Основні властивості нервової системи і темперамент. Дослідницька програма наукової школи Б.М. Теплова – В.Д. Небиліцина. Сфери прояву темпераменту.

Поняття про характер. Зв'язок темпераменту та характеру. Природні передумови, розвиток та формування характеру. Структура характеру. Провідні риси характеру. Методики вивчення характерологічних особливостей особистості. Психологія характерологічних відхилень. Проблема акцентуації характеру (К. Леонгард, В. Личко). Види акцентуацій характеру. Психопатії та їх ознаки.

Тема 11. Загальне поняття про здібності. Фізіологічна основа, концепції та структура здібностей

Теорії здібностей. Поняття про здібності. Взаємозв'язок здібностей і діяльності. Зв'язок темпераменту, характеру і здібностей. Здібності, знання, вміння та навички. Аналіз різних підходів до розгляду проблеми здібностей: вітчизняний та зарубіжний досвід. Психологічна характеристика здібностей.

Біологічне та соціальне в здібностях. Задатки як природна передумова розвитку здібностей. Види здібностей. Рівні розвитку здібностей та їх детермінованість. Обдарованість, талант, геніальність.

РОЗДІЛ 2. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет та завдання вікової психології

Сутність, об'єкт і предмет вікової психології. Поняття онтогенезу. Структура, функції і завдання вікової психології. Напрями, концепції, теорії вікової психології.

Тема 2. Виникнення та розвиток вікової психології

Зародження знань з вікової психології у давньому світі. Ідеї вікової психології у середньовіччі та в епоху Відродження. Ідеї вікової психології в епоху Просвітництва. Становлення вікової психології у ХІХ – на початку ХХ ст. Загальні тенденції розвитку вікової психології у другій половині ХХ - на початку ХХІ ст. Виникнення і розвиток вікової психології в Україні.

Тема 3. Теоретичні основи вікової психології

Психічний і особистісний розвиток людини. Умови психічного розвитку. Суперечності розвитку. Детермінанти (чинники) психічного розвитку. Загальні закономірності розвитку особистості. Показники і порушення психічного і особистісного розвитку. Періодизація вікового розвитку.

Тема 4. Методологія та методи дослідження

Методи досліджень у віковій психології: організаційні, методи отримання даних (спостереження, інтерв'ю, експеримент, кореляційне дослідження, біографічні методи, близнюкові методи), методи обробки даних.

Тема 5. Психічний розвиток в онтогенезі

Пренатальний розвиток. Початок психічного життя. Особливості розвитку новонародженого. Психічний розвиток немовляти. Особливості розвитку в ранньому дитинстві. Загальна характеристика розвитку молодшого школяра. Загальна характеристика психічного і особистісного розвитку підлітка. Соціальна ситуація, новоутворення та провідна діяльність підлітка. Психологія ранньої і зрілої юності. Дорослість як етап онтогенезу. Зрілий дорослий вік. Старість як етап онтогенезу.

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання.

Предмет і завдання соціальної психології. Формування і розвиток соціально-психологічних знань. Співвідношення соціального та психічного. Співвідношення загальної психології, соціальної психології та соціології. Виникнення та становлення соціальної психології. Розвиток соціальної психології в Україні. Розвиток соціальної психології в Європі та США. Розвиток соціальної психології за ружежем.

Тема 2. Психологія спілкування

Спілкування як феномен соціальної психології. Соціально-психологічна специфіка спілкування. Структура та функції спілкування. Види спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Засоби комунікації. Вербальна та невербальна комунікація. Перешкоди на шляху спілкування. Бар'єри спілкування. Спілкування як взаємодія. Види взаємодії. Позиції партнерів у спілкуванні. Спілкування як соціальна перцепція. Механізми взаєморозуміння. Роль установок та стереотипів у соціальній перцепції. Каузальна атрибуція як соціально-психологічний феномен. Міжособистісна атракція та її чинники. Психологічні способи впливу в процесі спілкування

Тема 3. Психологія груп

Феномен групи з погляду соціальної психології. Поняття про соціальну групу. Класифікації груп. Психологічні особливості великих груп. Форми соціального контролю: традиції, звичаї, обряди, закон, мораль, моральність та ін. Мала група у контексті соціальної психології. Динамічні характеристики малої групи. Психологічні закономірності функціонування та розвитку малих груп. Психологія великих соціальних груп і масових явищ. Соціальна психологія міжгрупових відносин. Групові норми та нормоутворення. Феномен групового тиску. Конформізм та конформність. Проблема згуртованості групи. Конфлікт як явище групової динаміки. Феномен лідерства і керівництва. Теорії походження лідерства та керівництва. Стили лідерства та керівництва. Особливості прийняття рішення групою.

Тема 4. Соціальна психологія особистості

Соціально-психологічні аспекти дослідження особистості. Проблема соціалізації у соціальній психології. Інститути соціалізації. Етапи соціалізації. Механізми соціалізації. Особистість у структурі групових відносин. Статус і роль особистості в групі. Структура та функції соціальних установок. Взаємозв'язок соціальної установки та поведінки.

Тема 5. Особливості прикладної соціальної психології.

Загальна характеристика прикладної соціальної психології. Головні напрями прикладної соціальної психології. Цілі та принципи соціально-психологічного тренінгу. Основні сфери застосування прикладної соціальної психології. Різновиди та сфери застосування соціально-психологічного тренінгу. Соціально-психологічні проблеми управління та організації. Психологічні закономірності впливу засобів масової комунікації. Психологічні закономірності рекламного впливу.

РОЗДІЛ 4. МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Медична психологія, її предмет та завдання. Організація медико-психологічної допомоги населенню.

Предмет медичної психології. Історія розвитку медичної психології. Етапи розвитку медичної психології. Особливості розвитку медичної психології. Роль психології у професійній діяльності медика. Характеристика провідних закордонних концепцій у медичної психології. Медична психологія та клінічна

психологія. Медична психологія та патопсихологія. Зміст і обсяг діяльності психолога в різних ділянках медицини. Використання результатів психологічного дослідження для діагностики порушень психічної діяльності. Значення психологічних даних для експертної практики. Форми участі медичного психолога в лікувальній роботі. Особливості взаємовідносин лікаря та психолога в лікувальному процесі. Принципи організації психологічної допомоги та її місце в загальній системі охорони здоров'я. Психологічна допомога в стаціонарах. Позалікарняна психологічна допомога. Основи організації медико-психологічної допомоги та сучасний стан медико психологічної служби в Україні.

Тема 2. Проблема особистості в медичній психології.

Основні концепції особистості в психології та їх значення для медицини. Біологічні та соціальні чинники розвитку особистості. Особистість. Структура, розвиток та здібності особистості. Співвідношення і значення усвідомлюваного і несвідомого при різних патологічних станах. Механізми психологічного захисту особистості. Особистісні риси та типи особистості хворих. Стрес в етіології психічних захворювань. Стресові чинники соматичних розладів. Посттравматичний стресовий синдром. Поняття внутрішньої картини хвороби.

Тема 3. Патопсихологія і загальна психопатологія.

Порушення відчуття і сприймання. Розлади пам'яті. Визначення пам'яті, її особистісно-мотиваційна зумовленість. Порушення уваги. Емоційні розлади. Визначення мислення, відокремлення інтелекту від мислення. Патологія особистості. Співвідношення розпаду та розвитку психіки. Основні психопатологічні синдроми. Афективні синдроми. Депресія як симптом та синдром. Біполярний афективний розлад. Сучасні концепції неврозів. Класифікація неврозів. Механізми розвитку неврозів. Фобії, їх види. Деперсоналізація і дереалізація, психопатологічна характеристика. Психосенсорні розлади і розлади схеми тіла. Маячні і галюцинаторні синдроми. Поняття про маячіння. Типові маячні ідеї. Галюцинаторний синдром. Розумова відсталість: етіологія, патогенез, діагностика, класифікація.

Тема 4. Медико-психологічні аспекти соматичних хвороб.

Психологічні проблеми психосоматичних розладів. Психологічні механізми розвитку психогенних захворювань. Невротичні симптоми і психогенні реакції у хворих на серцево-судинні захворювання. Особливості психології хворого з ендокринною патологією. Психологічна корекція і психопрофілактика в акушерстві та гінекології. Медична психологія в хірургії. Психологічні особливості хірургічного хворого. Психологічні особливості урологічних хворих. Психологічні особливості хворого з опіковою хворобою. Психологічні особливості онкологічного хворого. Психічні порушення і зміна особистості при неврологічних захворюваннях. Медична психологія в клініці сексуальних розладів. Медико-психологічні аспекти в педіатрії. Психологічні особливості відношень «мати-дитина».

Тема 5. Психологічні проблеми психогігієни та психопрофілактики.

Психогігієна здоров'я. Психопрофілактика психічних захворювань. Методи психопрофілактики психічних захворювань. Психопрофілактика соматичних захворювань. Групи ризику соматичних захворювань. Статеве виховання і сексуальна освіта. Медико-психологічні аспекти психопрофілактики. Вікові аспекти психопрофілактики.

Тема 6. Етика і деонтологія у професійній діяльності медичного психолога.

Об'єм і зміст понять «медична етика» і «медична деонтологія». Взаємовідносини лікаря, хворого і осіб, що оточують хворого. Лікарська таємниця. Лікарська етика. Етика і деонтологія в практичній діяльності медичного психолога.

РОЗДІЛ 5. ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

Тема 1. Методологічні та теоретичні проблеми психології праці.

Історія та передісторія становлення галузі.

Предмет та основні завдання психології праці. Уявлення про працю та її значення у контексті культурно-історичного розвитку суспільства. Виникнення прикладної психології праці. Виникнення індустріальної психотехніки. Методологічні основи та принципи проведення досліджень у психології праці. Основні методологічні принципи психології праці. Методи вивчення трудової діяльності.

Тема 2. Психологія професійної придатності суб'єкта праці.

Поняття «суб'єкт праці». Принципи та етапи формування професійної придатності. Професійне самовизначення. Професійний відбір і підбір персоналу. Психологічні особливості професійної адаптації до трудової діяльності. Психічні механізми забезпечення професійної адаптації. Особистісні передумови психологічної адаптації. Кризи професійного становлення. Проблеми професійних деструкцій та психічного вигорання. Проблема формування індивідуального стилю трудової діяльності. Розвиток професійної самосвідомості. Регулятивні процеси в структурі професійної діяльності. Мотивація праці.

Тема 3. Психологія професійної діяльності.

Диференційно-психологічні основи вивчення суб'єкта професійної діяльності. Проблема співвідношення темпераменту з іншими психічними властивостями. Працездатність та її динаміка. Фактори зміни працездатності у процесі професійної діяльності. Типологічні відмінності працездатності. Кризи професіоналізації. Професійна кар'єра та психологічні особливості компетентності.

Тема 4. Взаємодія суб'єктів у трудовій діяльності.

Поняття про спільну діяльність. Зв'язки і відносини суб'єктів праці. Колективний суб'єкт трудової діяльності.

Тема 5. Психологія праці в особливих умовах.

Особливі умови діяльності: визначення понять. Психологічна характеристика праці в особливих умовах. Психологічні фактори праці в особливих умовах.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Психологія як наука. Предмет, об'єкт та завдання психології.
2. Культурно-історична теорія Л.С.Виготського. Вищі психічні функції: будова, властивості, генезис. Інтеріоризація.
3. Розвиток психології в Україні.
4. Методи психології.
5. Лабораторний експеримент і його можливості. Спостереження і природний експеримент.
6. Процеси чуттєвого пізнання. Відчуття як психічний процес, його властивості та анатомо-фізіологічна основа.
7. Класифікація видів відчуттів. Поняття про пороги чутливості.
8. Закономірності відчуттів або варіанти зміненої чутливості.
9. Процеси чуттєвого пізнання. Сприймання як психічний процес, його властивості та фізіологічна основа.
10. Види мислення та його розвиток в онтогенезі.
11. Форми мислення та їх розвиток в онтогенезі.
12. Операції мислення та їх розвиток в онтогенезі.
13. Уява у структурі психіки людини. Поняття про уяву як варіант образного мислення.
14. Поняття про пам'ять. Індивідуальні відмінності пам'яті, індивідуальні типи та властивості пам'яті.
15. Процеси мнестичної діяльності.
16. Сучасне уявлення про природу та механізми пам'яті.
17. Поняття про увагу та її структура.
18. Індивідуальні особливості (властивості) уваги.
19. Види та властивості уваги.
20. Регуляторна функція психіки. Поняття про емоції та волю.
21. Загальне поняття емоції та почуття. Основні функції та компоненти емоцій.
22. Біологічна природа емоцій. Теорії емоцій. Механізми виникнення емоцій.
23. Емоційні стани людини. Настрій. Пристрасть. Афект.
24. Емоційні стани людини. Стрес. Фрустрація.
25. Воля. Довільність поведінки. Вольова регуляція особистості.
26. Основні якості волі.
27. Загальне поняття про особистість. Особливості визначення та відмінності понять. Характеристика основних потенціалів.
28. Поняття самосвідомості та «Я»-концепція.
29. Психосоціальна концепція розвитку особистості за Е. Еріксоном.
30. Загальне поняття мотиву та мотивації. Фізіологічні основи мотивації.

31. Характеристика групи усвідомлюваних мотивів.
32. Характеристика групи неусвідомлюваних мотивів.
33. Дати визначення та охарактеризувати складові мотиваційної сфери.
34. Загальне поняття про здібності, структура здібностей.
35. Характеристика інтелектуальних здібностей. Природа обдарованості.
36. Конституціональна теорія особистості Кречмера.
37. Характеристика фізичної типології Шелдона.
38. Теорія акцентуацій К. Леонгарда.
39. Загальна характеристика теорій психогенетичного підходу до природи особистості. Загальне поняття темпераменту та його основні властивості (гуморальні та соматичні теорії темпераменту).
40. Класифікація типів темпераменту.
41. Сучасний погляд на природу темпераменту (за теорією І.П. Павлова).
42. Темперамент та основні властивості вищої нервової діяльності (за теоріями Б.М. Теплова та В.Д. Небиліцина).
43. Властивості темпераменту та проблеми типу темпераменту (за теорією В.С. Мерліна).
44. Основні стратегії в побудові психологічного дослідження у віковій психології.
45. Метод вивчення продуктів діяльності у віковій психології.
46. Основні закономірності процесу розвитку.
47. Динамічна концепція сексуального розвитку З.Фрейда.
48. Біогенетичний та соціогенетичний підходи до розвитку особистості. Фактори розвитку.
49. Когнітивний та афективний розвиток дитини в ранні періоди дитинства.
50. Місце та роль гри в психічному розвитку дитини. Структура сюжетно-рольової гри в дошкільному дитинстві (Д.Б.Ельконін).
51. Загальна характеристика особливостей дітей «групи ризику»: агресивні діти, гіперактивні діти, замкнуті діти, соматично-ослаблені діти.
52. Психологічні особливості дітей деяких категорій дезадаптованості.
53. Фізичний розвиток та його вплив на психічні процеси особистості і властивості підлітка.
54. Загальна характеристика соціальної ситуації розвитку. Професійна продуктивність в період дорослості.
55. Розвиток когнітивної сфери. Проблеми зниження інтелектуальних функцій. Мудрість в похилому віці.
56. Старіння як закономірний хід вікових змін в органах і системах у процесі онтогенезу.
57. Нові форми суспільного життя літніх людей, групи і колективи взаємодопомоги в подоланні життєвих колізій.
58. Психологічні закономірності масової поведінки.
59. Спілкування як обмін інформацією. Засоби комунікації. Вербальна та невербальна комунікація. Бар'єри спілкування.

60. Поняття про соціальну групу. Класифікації груп. Ознаки групи.
61. Групові норми та нормоутворення. Форми соціального контролю на рівні малої групи.
62. Проаналізуйте особливості міжособистісного спілкування.
63. Відмінність міжособистісного і масового спілкування.
64. Розкрити сутність зв'язку взаємодії і спільної діяльності.
65. Специфіка методів соціальної психології.
66. Види і структурні характеристики малої групи.
67. Нормативний вплив у групі.
68. Особливості процесів міжособистісного пізнання.
69. Психоаналітичний погляд на психічний розвиток.
70. Місце медичної психології в системі психологічних, медичних та інших дисциплін.
71. Організація і перспективи розвитку медико-психологічної служби в Україні.
72. Особистість і хвороба. Особливості індивідуальних реакцій на хворобу.
73. Аутопластична картина хвороби.
74. Особистість і психогенні захворювання.
75. Механізми психологічного захисту особистості.
76. Особистість і психосоматичні захворювання.
77. Психосоматичні функціональні синдроми, психологічні аспекти їх діагностики.
78. Психологічні особливості хворих з онкологічною патологією.
79. Психологія екстремальних і кризових станів: природних, техногенних.
80. Реакція на важкий стрес. Психологія посттравматичного стресу.
81. Психологічні аспекти медикаментозної і немедикаментозної терапії.
82. Психологічні особливості хворих з розладами прийому їжі.
83. Психологічні особливості хворих з розладами сну.
84. Психологічні критерії сексуальних розладів.
85. Медико-психологічні аспекти допомоги хворим із захворюваннями центральної і периферичної нервової системи.
86. Психологічні основи реабілітації хворих.
87. Медико-психологічна експертиза (медико-соціальна, військова, психолого-педагогічна, судово-психологічна).
88. Поняття агравації, симуляції, дисимуляції.
89. Вкажіть місце психології праці у системі наукових знань.
90. Розкрийте поняття психограми.
91. Проаналізуйте джерела зародження знань про психологічні особливості трудової діяльності.
92. Наведіть приклади використання сенсорних систем людини у трудовій діяльності.
93. Вкажіть відмінності між спільною та індивідуальною діяльностями.

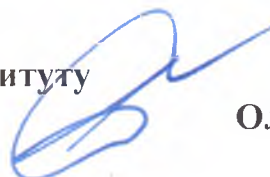
94. Проаналізуйте основні типи груп колективного суб'єкта трудової діяльності.
95. З яких стадій і фаз складається працездатність людини.
96. Охарактеризуйте основні види та ознаки помилок людини у трудовій діяльності.
97. Розкрийте поняття професійного самовизначення.
98. Які психологічні особливості людини мають вплив на процес професійної адаптації.
99. Які зміни у трудовій діяльності відносять до особливих умов.
100. Які фактори є причиною виникнення інформаційних перенавантажень і їх вплив на працездатність.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азарова, А. О. Методологія і організація наукових досліджень : конспект лекцій / А. О. Азарова, Ю. В. Міронова. Вінниця : ВНТУ, 2022. – 60 с.
2. Бочелюк В.Й. Методика та організація наукових досліджень з психології. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 356 с.
3. Воляннюк Н. Ю. Психологія наукової діяльності: монографія / Н. Ю. Воляннюк, Г.В. Ложкін, А. Б. Колосов, Б.В. Андрійцев. Київ: КПІ імені Ігоря Сікорського Центр ДЗК, 2020. 352 с.
4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. - 388 с.
5. Загальна психологія: навчальний посібник / авторський колектив; за заг. ред. Р.А Калениченка, О.Г. Льовкіної, І.О. Петухової. Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2020. 554 с.
6. Загальна психологія. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Підручник. — К.: Каравела, 2019. — 464 с.
7. Кальницька Ю. Історія соціальної психології в Україні: друга половина I – початок століття : навчальний посібник (хрестоматія Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. Кропивницький: Імекс- ТД, 2021. 264 с.
8. Канавец Р. Вікова психологія. Навчальний посібник. – Київ: Алерта, 2019. – 122 с.
9. Клінічна (медична) психологія. Табачников О.Ю., Фбдряхімова Ц.Б., Копчак О.О. «Книга плюс», 2020р. – 264 с.
10. Ложкін Г.В., Воляннюк Н. Ю., Солтик О.О. Психологія праці: навч. посібник за заг. ред. Г.В. Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.
11. Максименко С. Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. – К.: МАУП, 2020. – 256 с.
12. Мозгова Г.П., Ханецька Т.І., Якимчук О.І. Психосоматика: психічне, тілесне, соціальне. Хрестоматія: Навчальний посібник. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. - 383 с.

13. Москалець В.П. Загальна психологія: підручник. / В. П. Москалець. – К. Ліра–К.; 2020. – 564 с.
14. Медична психологія. Т.1. Загальна медична психологія. Пилягіна Г. Я. (за ред.) «Нова книга» 2020- С. 288.
15. Медична психологія. Т.2. Спеціальна медична психологія. Пилягіна Г.Я. (за ред.) «Нова книга», 2020 С.496.
16. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування | Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т, «Знання» 2021- С. 312.
17. Оптимізація групової взаємодії в малих групах: посібник / П. П. Горностай, Л. Г. Чорна, О. Л. Коробанова, О.Т. Плетка, Г. В. Циганенко за наук. ред. П. П. Горностая Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс- ТД, 2020. 126 с.
18. Папуча М. В., Наконечна М. М. Теоретичні основи психології особистості : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 60 с.
19. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. – К.: Каравела, 2020. – 418 с.
20. Психологія, вікова та педагогічна психологія: методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 015 «Професійна освіта. (Економіка)» / Укладач М. С. Барчій. Мукачево: МДУ, 2022. 39с.
21. Робочий зошит з психології: методичний посібник / Укладачі: Лариса Бутузова, Світлана Дмитрієва, Світлана Максимець. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 136 с.
22. Савчин М. В. Загальна психологія: підручник. 2-ге вид., доповн. К:ВЦ «Академія», 2018. 344с.
23. Савчин М. Загальна психологія: підручник/ Мирослав Савчин. – 4-ге вид. доповн. – Київ: ВЦ «Академія», 2024. – 352с.
24. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. - 296 с.
25. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ: Видавництво Центр навчальної літератури (ЦН), 2019. 280 с.
26. Соціальна психологія : навч. посібн. / Волянюк Н. Ю., Ложкін Г.В., Винославська О. В., Блохіна І. О. та ін. Київ, 2019. 254 с.
27. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. посіб. / М. М. Слюсаревський, Н. В.Хазратова. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 104 с.

Голова предметної екзаменаційної комісії, доктор медичних наук, професор, в.о. директора Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я

Олександр БЕЛОВ

Додаток 1

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК
ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ОСІБ, ЯКІ СКЛАДАЮТЬ ВСТУПНИЙ ІСПИТ ДО АСПІРАНТУРИ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ С4 «ПСИХОЛОГІЯ» ВІННИЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. М. І. ПИРОГОВА**

1. Вступні випробування до аспірантури за спеціальністю С4 «Психологія» проводиться у формі вступного фахового іспиту (фахового випробування) шляхом складання письмового тестового іспиту.

2. Кожний екзаменаційний білет письмового тестового іспиту включає у свою структуру 50 тестів з конкурсного предмету, що дозволяють всебічно перевірити основоположні теоретичні знання та базові практичні навички вступника з провідних аспектів навчальної дисципліни. Кожне питання екзаменаційного білету має п'ять варіантів відповіді, з яких один варіант є вірним.

3. Тривалість іспиту складає – до 90 хвилин.

4. Оцінювання відповідей вступників здійснюється за 200-бальною шкалою від 0 до 200 балів.

5. Кожне тестове завдання екзаменаційного білету письмового тестового іспиту оцінюється наступним чином:

- 4 бали – отримано вірну відповідь на поставлене питання: обґрунтовано всі ключові моменти розв'язування проблеми, що поставлена, або зазначено всі необхідні для доведення положення;

- 0 балів – отримано невірну відповідь на поставлене питання, відповідь відсутня або вибрано більше, ніж одна відповідь.

6. Бал, яким оцінюється результат іспиту, є кількістю правильних відповідей на білет з 50 тестових питань, що переведена у шкалу від 0 до 200 балів відповідно до даних наведених в таблиці 1.

7. Вважається, що вступник успішно склав іспит, якщо він набрав 100 і більше балів.

8. Кількість тестових балів за вступне випробування розраховується як сума тестових балів за виключенням тестових балів, знятих за виправлення в аркуші відповідей.

9. Політика щодо виправлень є наступною: за кожні 5 виправлень знімається 1 тестовий бал від загальної кількості тестових балів, яку вступник може отримати на вступному випробуванні.

Таблиця 1

Таблиця переведення кількості наданих правильних відповідей у 200-бальну рейтингову шкалу та визначення суми балів, отриманих на тестуванні (рейтингова оцінка)

Кількість правильних відповідей	Сума балів, отриманих на тестуванні (рейтингова оцінка)	Іспит
0	0	не складено
1	4	не складено
2	8	не складено
3	12	не складено
4	16	не складено
5	20	не складено
6	24	не складено
7	28	не складено
8	32	не складено
9	36	не складено
10	40	не складено
11	44	не складено
12	48	не складено
13	52	не складено
14	56	не складено
15	60	не складено
16	64	не складено
17	68	не складено